

PROJEKT E-SPACE NA OŠ KIDRIČEVO

V šolskem letu 2019/2020 se je naša šola v okviru ekošol vključila v dvoletni mednarodni projekt E-SPACE (Eco-Schools Project to Advance circular economy). E-SPACE je poskusni projekt, ki se uvaja v ekošole v Sloveniji in Latviji, podpira pa ga podjetje Lucart Group.

Krožno gospodarstvo je nov vidik trajnosti, ki ga navdihuje narava. Od nekdaj je bila narava eden od sistemov, ki so ljudi navdihovali za učenje in prilagajanje. Narava je sistem, ki se obnavlja, ponovno vzpostavlja in raste sam, brez koncepta odpadkov. Krožno gospodarstvo je ideja, ki teži k naravnemu dogajanju in projekt E-SPACE je poskus poenostavitve konceptov krožnega gospodarstva v šolskem sistemu z namenom opismenjevanja otrok. Kot vsebinsko področje vključuje ukrepe na različnih področjih, povezane s hrano, papirjem, obleko ...

Na šoli poteka že veliko dejavnosti z namenom spreminjanja miselnosti in kritičnega razmišljanja o rabi energije in drugih virov pri uresničevanju naših potreb z namenom ohranjanja narave: zbiramo odpadni papir, baterije, kartuše, tonerje, mobilnike, plastične zamaške, plastenke, KEMS embalažo. Veliko pozornosti smo v tem šolskem letu namenili odnosu do hrane, se dotaknili reciklirane kuharije, učenci obdelujejo šolski ekovrt. Vse smiselno vodene dejavnosti potekajo z namenom opolnomočenja učencev za sprejemanje odločitev po konceptu »9 R«:

- 1 – Zavrni (**R**efuse)
- 2 – Zmanjšaj (**R**eduse)
- 3 – Ponovno uporabi (**R**euse)
- 4 – Popravi (**R**epair)
- 5 – Obnovi (**R**efurbish)
- 6 – Ponovno izdelaj (**R**emanufacture)
- 7 – Spremeni namen (**R**epurpose)
- 8 – Recikliraj (**R**ecycle)
- 9 – Pridobi energijo (**R**ecover)

Dejavnosti v dvoletnem projektu E-SPACE so skrbno načrtovane z akcijskim načrtom, ki smo ga sestavile članice Eko odbora in so smiselno vključene v kurikulum. Prve dejavnosti smo pričeli izvajati v šestih razredih v okviru gospodinjstva. Učenci so se seznanili z načeli krožnega gospodarstva, se ukvarjali z različnimi tematskimi področji: higiena za trajnostni svet, krožni sistem LOOP, etika v uporabi pametnega telefona, s kolesom do trajnosti, trajnost se začne ob rojstvu, grda živila - nesmiselni odpadki. Učenci so delali v skupinah, ugotovitve strnili na plakatih in nato poročali o svojem delu. Posebej zanimivi temi za učence sta bili Trajnost se začne ob rojstvu in Grda živila - nesmiselni odpadki.

V času pandemije in zaprtja šol smo uspešno izvedli teme krožnega gospodarstva na daljavo. Učenci so si ogledali zanimivo francosko dokumentarno oddajo iz serije Nadnarava, ki v ospredje postavlja biomimikrijo (**biomimikrija** je veda, ki išče navdih in se ukvarja s posnemanjem narave in njenih modelov, sistemov, procesov in elementov pri reševanju človeških problemov) in trajnostne rešitve. Učenci so nato razmišljali in iskali izdelke v vsakdanjem življenju, ki so izdelani po navdihu iz narave. Na primer: rastlina repinec je navdih za izdelavo čevljev za zapiranje na »ježka«. Učenci pa so našli navdih še v krilih metuljev, mravljiščih, lepilu in mostovih. Žal ogled oddaje na spletnih straneh več ni dostopen.

Na daljavo smo v času koronavirusa izvedli tudi tehniški dan, v katerega so bili vključeni učenci od prvega do devetega razreda. Učenci predmetne stopnje so postali okoljski detektivi, ki so imeli nalogo ozaveščanja članov gospodinjstva glede skrbi za okolje in ločevanja odpadkov ter pripraviti različne izdelke iz odpadnega materiala, pri čemer so upoštevali načela krožnega gospodarstva. Izvedba tehniškega dne je bila predstavljena tudi v Ekošolskem listu.

Ob vrnitvi v šolske klopi nam je v juniju uspelo izvesti naravoslovni dan z vsebinami krožnega gospodarstva tudi v osmih razredih.

Vse izvedene dejavnosti programa z nastalimi fotoutrinki so dostopne na spletni strani šole.

Vseh načrtovanih dejavnosti po akcijskem načrtu v iztekajočem šolskem letu zaradi pandemije nismo uspeli realizirati. Zaradi dogajanja v zvezi z epidemijo koronavirusa se je podaljšala tudi izvedba programa E-SPACE do zaključka šolskega leta 2020/2021.

V mesecu juniju smo načrtovali še izmenjavo sezonskih oblačil (Second hand clothes - oblačila iz druge roke). Morda nam izvedba uspe v začetku novega šolskega leta. V šoli se vsako leto nabere veliko »pozabljenih oblačil« in morda bodo katera našla novega lastnika.

Tekstilna industrija sodi med velike onesnaževalce okolja in le s spremembo našega vedenja bomo prispevali svoj delež k ohranjanju narave in naravnih virov.

Bodimo eko, razmišljajmo eko, vedimo se eko.

Za konec še EKO misel v razmislek:

»Če ni mogoče zmanjšati količine virov in materialov, če izdelka ni mogoče ponovno uporabiti, popraviti, zgraditi na novo, obnoviti, ponovno dokončati, ponovno prodati, reciklirati ali kompostirati, ga je treba omejiti, preoblikovati ali odstraniti iz proizvodnje.« (Pete Seeger)

Zapisala koordinatorica programa E-SPACE Ankica Pikula

